

norden

SEKTORPROGRAM

Social- och hälsoområdet

Finlands ordförandeskap i
Nordiska ministerrådet 2016

norden

Sektoprogram Social- och hälsoområdet

Program för Finlands ordförandeskap i Nordiska ministerrådet 2016

ISBN 978-92-893-4535-4 (PRINT)

ISBN 978-92-893-4536-1 (PDF)

<http://dx.doi.org/10.6027/ANP2016-720>

ANP 2016:720

© Nordiska ministerrådet 2016

Layout: Jette Koefoed

Omslagsfoto: ImageSelect

Foto: s. 6, 10, 12, 14, 16 ImageSelect; s. 8 Karin Beate Nøsterud;

Typsnitt: Meta LF

www.norden.org/nordpub

Det nordiska samarbetet

Det nordiska samarbetet är ett av världens mest omfattande regionala samarbeten. Det omfattar Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige samt Färöarna, Grönland och Åland.

Det nordiska samarbetet är politiskt, ekonomiskt och kulturellt förankrat och är en viktig partner i europeiskt och internationellt samarbete. Den nordiska gemenskapen arbetar för ett starkt Norden i ett starkt Europa.

Det nordiska samarbetet ska stärka nordiska och regionala intressen och värderingar i en global omvärld. Gemensamma värderingar länderna emellan bidrar till att stärka Nordens ställning som en av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga regioner.

Nordiska ministerrådet

Ved Stranden 18

DK-1061 København K

Telefon (+45) 3396 0200

www.norden.org

SEKTORPROGRAM

Social- och hälsoområdet

Finlands ordförandeskap i
Nordiska ministerrådet 2016

1. Inledning	7
2. Årets viktigaste teman:	9
– Uppföljning av Könbergs rapport	
– Rörlighet, inklusive invandring, flyktingfrågor och gränshinder	
– EU-samarbete	
3. Prioriteringsprojektet ”Ett öppet och innovativt Norden med välmående människor 2020”	17
4. Kalender över årets viktigaste evenemang	18

1. Inledning

Finland är ordförandeland för Nordiska ministerrådet under år 2016. Huvudteman för det finländska ordförandeskapet är vatten, natur och människor. Dessutom vill Finland avlägsna gränshinder, främja digitalisering och förstärka de nordiska ländernas gemensamma betydelse i Europeiska unionen.

I Finland leder social- och hälsovårdsministeriet ordförandeskapet inom social- och hälsovårdssektorn. Under år 2016 jobbar social- och hälsovårdssektorn speciellt med temat ”människa”. Viktigaste teman är uppföljning av Bo Könbergs rapport (Det framtida nordiska hälsosamarbetet, 2014), rörlighet (inklusive invandring, flyktingfrågor och gränshinder) samt EU-samarbete.

Finland strävar efter att förstärka nordiskt samarbete i välfärds- och folkhälsopolitiska frågor samt i frågor som berör social- och hälsovårdstjänsternas framtid. Finland vill också främja nordiskt samarbete inom socialförsäkringssektorn samt hitta sätt på vilka de nordiska länderna tillsammans kan påverka EU:s socialskyddslagstiftning.

Inspirerat av programmet ”Nyt Norden” önskar Finland även utveckla arbetsmetoderna inom det officiella nordiska social- och hälsovårdspolitiska samarbetet. Vikten av tvärsektorielt samarbete, både mellan olika sektorer inom länderna och länderna emellan samt inom Nordiska ministerrådets sekretariat, betonas. Kontinuitet i samarbetsfrågor, projekt och arbetsmetoder, bland annat genom trojkasamarbete, är likaså viktigt. Finland önskar föra en diskussion om hur man bäst kan tillgodose våra institutioner och hur länderna skall hantera arbetsgruppers sekreterarbepov. I tillägg främjar man jämställdhetsintegrering inom ämbetsmannakommittén för social- och hälsovårdspolitik och arbetar för att frågor om bland annat funktionshinder och minoriteter tas upp i det nordiska samarbetet.

Slutligen vill Finland göra det nordiska samarbetet mera synligt både inom Finland, inom Norden och internationellt, bland annat genom prioriteringsprojektet ”Norden 2020”.

2. Årets viktigaste teman

Uppföljning av Bo Könbergs rapport Det framtida nordiska hälsosamarbetet (2014)

Den tidigare svenska ministern Bo Könberg skrev år 2014 en oberoende rapport om hur det nordiska samarbetet inom hälsoområdet kan utvecklas och förstärkas i den närmaste framtiden. Rapporten innehåller 14 rekommendationer, varav Finland under år 2016 vill främja speciellt följande:

Rekommendationerna 5 och 6

Rekommendation 5 förespråkar ett ökat samarbete kring insatser för förbättrad folkhälsa. Rekommendation 6 förespråkar en nordisk folkhälsopolitisk plattform för att minska ojämlikhet i hälsa.

AKTIVITETER ÅR 2016:

- Ministerdeklaration om folkhälsa på de nordiska social- och hälsoministrarnas möte (MR-S) den 27 april 2016 i Helsingfors.
- Konferens den 16–17 november 2016 i Helsingfors som handlar om den nordiska välfärdsmodellen och folkhälsa i ekonomiskt utmanande tider.
- Expertmöten kring frågor som gäller alkohol, narkotika och tobak.
- Seminarium om ojämlikhet i hälsa ur ett könsperspektiv den 15 juni 2016 i Mariehamn.

Rekommendation 7

Rekommendation 7 behandlar patientrörlighet inom Norden.

AKTIVITETER ÅR 2016:

- Finland leder den nordiska medicinalstatiska kommitténs (NOMESKO) förstudie om patientrörlighet i Norden. Förstudien kartlägger bland annat beröringspunkter mellan Könberg rapportens rekommendationer 7 (patientrörligheten inom Norden), 2 (stärkt samarbete om högspecialiserad behandling i Norden) och 3 (nordiskt nätverk kring sällsynta diagnoser). Studiens delmål är att producera kunskapsunderlag för fortsatta politikåtgärder och utvecklandet av lagstiftning (se mera under kapitlet om rörlighet).

Rekommendation 9

Rekommendation 9 förespråkar ett utökat samarbete om eHälsa.

AKTIVITETER ÅR 2016:

- Expertseminarium om eHälsa den 14–16 april 2016 på M/S Viking Mariella.
- Aktiviteter inom eHälsagruppen: fyra möten under år 2016 för samordnande av aktiviteter gällande nationella och gränsöverskridande e-hälsotjänster. Det praktiska utvecklingsarbetet gällande e-recept, patientdata och uppföljning och utvärdering av de nordiska e-hälsotjänsterna fortgår i de nätverk som etablerats under gruppen. Ett expertseminarium om standarder för IT inom hälso- och sjukvård planeras för hösten 2016.
- Expertseminarium om standardisering, datainsamling och benchmarking i prehospitala tjänster den 16–17 november 2016 i Helsingfors.

Rekommendation 10

Rekommendation 10 förespråkar ett stärkt nordiskt samarbete inom psykiatriområdet.

AKTIVITETER ÅR 2016:

- Workshop om ungas mentala hälsa i samband med konferensen ”Broar” den 26–28 september 2016 i Helsingfors.
- Arbetsgruppen i psykiatri har möten i februari och september.
- Workshops om ”mental health in all policies awareness” i alla nordiska länder under år 2016.

Rekommendation 11

Rekommendation 11 förespråkar ett utökat mandat för samarbete inom hälsoberedskapsområdet. Enligt rapporten bör den nordiska hälsoberedskapsgruppen (Svalbardgruppen) få ett utökat mandat och alla aspekter inom ramen för hälsoberedskapssamarbete ska inkluderas.

AKTIVITETER ÅR 2016:

- Den nordiska hälsoberedskapsgruppens nya mandat förbereds med syfte att godkännas på social- och hälsoministermötet (MR-S) den 27 april i Helsingfors.
- I maj 2016 påbörjas en strategiprocess som baseras på det nya mandatet.
- Hälsoberedskapskonferens den 20–21 september 2016 i Tammerfors, Finland.

Rörlighet, inklusive invandring, flyktingfrågor och gränshinder

Människors rörlighet i världen och Europa påverkar samhällen mer än någonsin tidigare. År 2015 anlände exceptionellt många asylsökande till Norden. Frågor som berör de grundläggande värdena i de nordiska välfärds-samhällena, så som universella rättigheter till social trygghet, jämställdhet och ickediskriminering, diskuteras allt mer. Det finns behov för nordiska initiativ och nordiskt gemensamt handlande.

Det finns ett momentum för att främja nordiskt samarbete för att hitta sätt för de nordiska länderna att tillsammans påverka EU:s socialtrygghetslagstiftning (den så kallade "mobility package"). De nordiska gränshinderfrågorna är en integrerad del av denna process.

AKTIVITETER ÅR 2016:

- Social- och hälsoministrarna behandlar social- och hälsovårdstjänster för invandrare och asylsökande på sitt årliga ministermöte den 27 april.
- Samarbetet mellan nordiska länder i förhållande till förändringsprocessen av EU-lagstiftningen främjas under mötet av den nordiska socialförsäkringsgruppen i maj 2016 i Helsingfors.
- Arbetet med att revidera den nordiska biståndskonventionen är igång. En tillsatt nordisk arbetsgrupp skall lämna sitt förslag till hälso- och socialpolitiska ämbetsmannakommittén (ÅK-S) i slutet av september.
- NOMESKOs förstudie om patientrörlighet i Norden genomförs under tiden 3/2016–1/2017. Förstudien kartlägger huruvida det finns behov och möjligheter att utveckla hälsostatistiken gällande patientrörlighet samt eventuella nya politik- och lagstiftningsåtgärder.
- Ministerrådet för social- och hälsopolitik (MR-S) deltar i prioriteringsprojektet "Statistisk utredning över nordisk rörlighet och förmåner över gränserna."

EU-samarbete

Finland önskar ta upp EU -frågor på den nordiska agendan.

AKTIVITETER ÅR 2016:

- Genomgång av rekommendation 14 i Bo Könbergs rapport. Rekommendationen berör nordiskt samarbete om nationella experter i EU-kommissionen och föreslår ett nytt informellt samarbete om placering av nationella experter i EU-kommissionen på social- och hälsoområdet.
- Inkludering av romer: Ett seminarium om inkludering av romer arrangeras i Helsingfors den 16 juni. Målet med konferensen är att synliggöra romers levnadsförhållanden och ställning i Norden genom att utbyta information och erfarenheter speciellt om diskriminering av rombefolkningen.

3. Prioriteringsprojektet ”Ett öppet och innovativt Norden med välmående människor 2020 – Lika möjligheter till välfärd, kultur, utbildning och arbete” (2016–2018)

Social- och hälsovårdsministeriet, arbets- och näringsministeriet och undervisnings- och kulturministeriet i Finland förverkligar tillsammans ett treårigt prioriteringsprojekt som belyser temat ”människa” under Finlands ordförandeskap för Nordiska ministerrådet. Finland söker innovativa lösningar och verksamhetsmodeller i en situation där de nordiska samhällena utmanas från många olika håll: en åldrande befolkning, strukturförändringar i närings- och arbetslivet, världspolitiska kriser och det globala läget med allt fler asylsökande.

Målsättningen med projektet är att bilda en gemensam, politiskt förankrad uppfattning om hur och under vilka förutsättningar vi i fortsättningen kan säkra ett nordiskt mervärde i det nordiska expertsamarbetet. Ett mål på lång sikt är att stärka existerande fora och aktörer som arbetar för nordiskt samarbete i välfärdsfrågor och informationsspridning.

Övergripande teman i projektet är välfärd, mångfald, jämlikhet, jämställdhet, funktionshinderfrågor och kulturellt hållbar utveckling. Avsikten är att genomgående dra nytta av det nordiska forsknings- och innovationssamarbetet. Barn och unga är en särskilt prioriterad målgrupp.

AKTIVITETER ÅR 2016:

- Projektet startar med kickoff-konferensen ”Hur mår du Norden?” som ordnas den 27–28 januari i Åbo. Konferensen behandlar bland annat hälsa, välmående, kultur och jämställdhet i nordisk samverkan.
- Våren 2016 tillsätts en nationell styrgrupp och en nordisk referensgrupp. Den nordiska referensgruppen inkluderar medlemmar från fem ämbetsmannakommittéer i Nordiska ministerrådet.
- Våren 2016 görs en kartläggning för att identifiera fortsatta inriktningar inom projektet.
- Finland arrangerar olika aktiviteter under året som anknyter till projektet. Exempel på evenemang är konferensen om arbetets nya former som ordnas den 5–6 september och konferensen den 16–17 november som handlar om den nordiska välfärdsmodellen och folkhälsa i ekonomiskt utmanande tider.

4. Kalender över årets viktigaste evenemang

Evenemang	Tid	Ort
Kick-off konferens: Hur mår du Norden? – Hållbarhet genom välfärd, kultur och jämställdhet	27–28.1	Åbo
Ämbetsmannakommittén för social- och hälsopolitik (ÄK-S) möte	24–25.2	Enare
Rådet för nordiskt samarbete om funktionshinder, rådsmöte. Seminarium om implementering av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning i Norden	8–10.3	Helsingfors
Båtseminarium om eHälsa	14–16.4	M/S Viking Mariella
Social- och hälsoministermöte (MR-S) Politisk dialog mellan MR-S och Nordiska rådet i samband med mötet.	27.4	Helsingfors
Ämbetsmannakommittén för social- och hälsopolitik (ÄK-S) möte I samband med ÄK-S mötet arrangeras ett seminarium om hälsa och jämställdhet den 15.6.	15–16.6	Mariehamn
Seminarium om romfrågor	16.6	Helsingfors
Narkotikaforum	14–15.9	Helsingfors
Safety 2016. 12th World Conference in Injury Prevention and Safety Promotion. From OSH strategies to practice -konferens (20.9)	18–21.9	Tammerfors
Konferens om beredskapsfrågor	20–21.9	Tammerfors
Workshop om ungas mentala hälsa i samband med konferensen ”Broar”	26–28.9	Helsingfors
Ämbetsmannakommittén för social- och hälsopolitik (ÄK-S) möte	4–5.10	Köpenhamn
Gränshinderseminarium: fri rörlighet och funktionshinder	31.10	Köpenhamn
Konferens om folkhälsa och den nordiska välfärdsmodellen	16–17.11	Helsingfors
Seminarium om utvecklande av prehospitala tjänster	16–17.11	Helsingfors

norden

Nordiska ministerrådet

Ved Stranden 18
DK-1061 København K

www.norden.org

norden

Nordiska ministerrådet
Finlands ordförandeskap 2016

Sekretariatet
för nordiskt samarbete
Utrikesministeriet

www.norden2016.fi

Laivastokatu 22 H
FI-00160 Helsingfors
Telefon: +358 295 350 000

SUOMI
FINLAND

ANP 2016:720
ISBN 978-92-893-4535-4 (PRINT)
ISBN 978-92-893-4536-1 (PDF)